

DATOS IDENTIFICATIVOS

Orientación Base Legal, Composición, Planes e Programas

Materia	Orientación Base Legal, Composición, Planes e Programas			
Código	O02M066V06105			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade (Ourense): Orientación			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	4	OB	1	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Fernández Guerra, Ernesto			
Profesorado	Fernández Guerra, Ernesto			
Correo-e	efguerra@uvigo.es			
Web	http://http://cocampo.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Esta materia ten a función de axudar ao alumnado a adquirir e desenvolver todo tipo de competencias que lle permitan exercer a orientación académica e profesional en centros de educación secundaria con coñecemento das bases legais que regulan a súa organización e funcionamento en Galicia, así como as claves conceptuais para comprender ambas as dimensións e desenvolverse adecuadamente no devandito contexto.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
B3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
B11	Desenvolver as funcións de tutoría e orientación dos estudantes de maneira colexiada.
B13	Coñecer a normativa e organización institucional do sistema educativo e modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros de ensino
B14	Coñecer e analizar as características históricas da profesión docente, a súa situación actual, perspectivas e interrelación coa realidade social de cada época.
C1	Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacións.
C6	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.
C7	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, tutoría e orientación académica e profesional.
C9	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.
C12	Adquirir habilidades sociais na relación e orientación familiar.
C19	Transformar os currículos en programas de actividades e de traballo.
C23	Coñecer estratexias e procedementos de avaliación e entender a avaliación como un procedemento de regulación da aprendizaxe e estímulo ao esforzo.

C25	Analizar críticamente o desempeño da docencia, das boas prácticas e da orientación utilizando indicadores de calidade.
C31	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.
D1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
D3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinares

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
1. Coñecer as bases teórico-legais da orientación no sistema educativo	C6 C7 C25 D1 D3
2. Comprender a relación existente entre os distintos modelos de orientación psicopedagóxica e o sistema educativo	B13 B14 C1 C6 C31 D1
3. Analizar criticamente o modelo institucional de orientación existente na Comunidade Autónoma de Galicia	B13 C25 D1
4. Diseñar un Plan de Orientación Académica e Profesional para educación secundaria	B3 B11 B13 C7 C9 C12 C19 C23 D1
5. Valorar a orientación educativa como un factor de importancia para a calidade da educación.	C7 C9 C25 C31 D3

Contidos

Tema	
1. A orientación como actividade educativa	1.1. Relación entre orientación e educación 1.2. A orientación no sistema educativo
2. Principios e modelos de orientación	2.1. Os principios de prevención, desenvolvemento e intervención no contexto. 2.2. Modelos teóricos, de intervención e institucionais
3. Instrumentos e técnicas de orientación	3.1. A relación entre modelo, técnica e instrumento 3.2. A observación sistemática, as probas psicopedagóxicas e a entrevista
4. Organización e funcionamento dos servizos de orientación	4.1. Os servizos internos: departamento de orientación e titorías. 4.2. Os servizos externos: equipos dun ámbito e especialidade determinada.
5. A titoría como elemento da educación secundaria	5.1. A titoría nos centros de secundaria: regulamentos 5.2. As funcións titoriais na educación secundaria na Comunidade Autónoma de Galicia
6. Principios de intervención psicoeducativa derivados dos enfoques sistémico e constructivista.	6.1. Os principios de intervención psicoeducativa na lexislación actualmente vixente. 6.2. A intervención psicoeducativa como actividade do departamento de orientación e o equipo de orientación específico
7. Elementos de deseño curricular e os proxectos de realización curricular	7.1. Contidos de orientación académica e profesional como elementos do deseño e realización do currículo 7.2. Adecuación do currículo en función do diagnóstico psicopedagóxico.
8. Fundamentación psicolóxica e pedagóxica do currículo	8.1. Fundamentos psicolóxicos do currículo de secundaria e orientación académica e profesional. 8.2. Fundamentos pedagóxicos do currículo de secundaria e orientación académica e profesional.

9. Plans e programas a desenvolver en educación
- 9.1. O plan de orientación académica e profesional (POAP) na educación secundaria na lexislación vixente.
- 9.2. O plan de acción tutorial (PAT) na educación secundaria actual.
- 9.3. O plan de atención á diversidade (PAD)
- 9.4. Plan de convivencia no centro (PC)

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	3	12	15
Resolución de problemas	4	10	14
Estudo de casos	3	6	9
Traballo tutelado	2	16	18
Debate	2	2	4
Presentación	3	10	13
Traballo	2	16	18
Resolución de problemas e/ou exercicios	3	6	9

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudantado. Resulta fundamental que as explicacións sirvan para axudar a comprender en termos legais e conceptuais o modelo institucional de orientación educativa e profesional que se acha vixente na Comunidade Autónoma de Galicia.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Empregarase como complemento da lección maxistral. Os problemas que poden propoñerse son os que normalmente se lle presentan aos departamentos de orientación dos centros con etapas de educación. secundaria
Estudo de casos	Análise dun feito ou problema real relacionado coa orientación psicopedagóxica coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticarlo e adestrarse en procedementos alternativos de solución. Supón a aplicación dos conceptos teóricos e legais que se imparten na materia.
Traballo tutelado	Elaboración dun documento sobre orientación psicopedagóxica ou preparación de investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, videos, etc. Constiúe unha actividade autónoma do estudante que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción e exposición do resultado e que conta coa axuda e o seguimento do profesorado. Constiúe un elemento importante para a avaliación do alumnado e, xunto coa súa exposición, posúe un peso importante na súa cualificación
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, problema, exercicio, proxecto ou estudo de caso, normalmente tutelados polo profesorado. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo e xunto coa elaboración e resultado do traballo como tal posúe un peso importante na cualificación do alumnado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Nas clases e nas horas de tutoría
Estudo de casos	Nas clases e nas horas de tutoría
Traballo tutelado	Nas sesións de tutoría ao efecto
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...
Probas	Descrición
Traballo	Nas clases e nas horas de tutoría

Avaliación

Descrición		Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Resolución de problemas	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor. Desta maneira, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu.	20	B3 B11 B13	C7 C31	D1
Traballo tutelado	O estudante elaborará algún programa que poida aplicarse na Educación Primaria e/ou secundaria.	30	B11	C9 C23 C25 C31	D3
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	10	B13 B14		D1 D3
Traballo	Realizar un plan de orientación académica e profesional tendo en conta os principios da orientación, os modelos teóricos, de intervención e institucionais vixentes para un centro educativo que indique o profesor da materia.	40	B3 B13	C7 C9	

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. Quen non acredítase a través dos medios expostos a adquisición e desenvolvemento das competencias enumeradas no presente documento haberá de someterse a unha proba posterior de avaliación, con preguntas de resposta curta e longa (véxase puntos 2 e 3), esta proba terá un peso dun 40% na nota. Deberá tamén presentar os traballos correspondentes: A) elaboración dalgún programa que se poida aplicar en E. Primaria e/ou Secundaria, terá un peso dun 30% da nota. B) Realizar un Plan de Orientación Académico e Profesional para a etapa que indique o profesor, terá un peso dun 30% na nota.

2. Avaliación Global: A asistencia é obrigatoria, polo que quen perda máis dun 20% deberá realizar un exame con preguntas de resposta curta e longa, preguntas de desenvolvemento sobre os contidos da materia, que se xulgará conforme aos criterios de logro das competencias e obxectivos da mesma, esta proba terá un peso dun 40% na nota. Asemade deberá entregar os traballos que lle encomende o profesor para avaliar as competencias que non poidan ser avaliadas mediante proba escrita de exame, estes traballos serán: A) elaboración dalgún programa indicado polo profesor que se poida levar a cabo en E. Primaria e/ou Secundaria, terá un peso dun 30% da nota. B) Realizar un Plan de Orientación Académico e Profesional para a etapa ou etapas que lle indique o profesor, terá un peso dun 30% na nota.

3. A proba terá lugar nas datas e horas que se sinalen pola dirección do mestrado.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

CIDE, **Orientación educativa, fundamentos teóricos, modelos institucionales y nuevas perspectivas**, 1, Ministerio de Educación, Política Social y, 2009

Sobrado, L. y Ocampo, C., **Evaluación psicopedagógica y orientación educativa**, 3, Estel, 2000

Xunta de Galicia, **Orientación escolar e acción tutorial en Galicia**, 1, Xunta de Galicia. Consellería de Educación e Orden, 2004

Bibliografía Complementaria

Graña, V., **Manual legislativo do ensino non universitario galego**, 3, V. Graña editor, 2014

Sobrado, L., Fernández, E. y Rodicio, M. L. (coords.), **Orientación Educativa. Nuevas tendencias**, 1, Biblioteca Nueva, 2012

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas Externas/O02M066V06301

Traballo Fin de Máster/O02M066V06401

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Diagnóstico e Evolución da Competencia Curricular/O02M066V06106

Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos/O02M066V06103

Orientación e Función Tutorial/O02M066V06101